

Putsning av vit- och rödklöverfrövallarna Bi och humlor för bästa fröskörd

Detta är nummer tre av nyhetsbrevet Ekovallfrödling.

Läs mer om ekologisk vallfrödling på www.jordbruksverket.se/ekovallfro.

Sen utveckling

Den kalla våren och försommaren har gjort att tillväxten och utvecklingen i frövallarna är senare än normalt. Det är först nu i andra halvan av maj som vi börjar se enstaka blomknoppar i vitklövern och rödklöverplantorna har börjat att sträcka på sig.

Putsning för ogräsbekämpning

Avsikten med en putsning är att trycka till ogräsen så att klöveren kan ta överhanden. Framförallt baldersbrå är känslig för en avputsning. Svenska fältförsök har visat att putsning ger skördeökningar, men ingen imponerande ogräseffekt på örtogräsen utöver baldersbrå. Baldersbrå är alltså helt klart det enskilda ogräs som orsakar största skördesänkningen i klöverfrö. Erfarenheten är också att putsning ger jämnare blomning.

Putsning av vit- och alsikeklöver

I slutet av maj-första veckan i juni är det tid att putsa den ekologiska vitklövern. När det syns ett par vita blommor per kvadratmeter i vallen är det dags att ge sig ut och putsa. Putsa när det lätt går att hitta knoppar nere i beståndet. Vitklöver ska putsas hårt, ca 5 cm vid tidig putsning och ca 10-15 cm om det är en sen putsning. Höjden anpassas så att så många knoppar som möjligt finns kvar, men ändå ska ogräset slås av.

Ekologisk alsikeklöver behöver vanligen inte putsas, men om en putsning är aktuell ska denna vara ytlig och över tillväxtpunkten.

Tänk på att vid torra väderleksförhållanden bör klöver inte putsas alls, möjligen görs en ytlig putsning till lägst 10 cm.

Putsning av rödklöver

I år är det, för de flesta rödklöverfält, aktuellt med putsning första dagarna i juni. Rödklöver ska putsas över tillväxtpunkten. En tumregel är att du "tar av hälften" dvs om klöverns höjd är 30 cm putsas den ner till 15 cm. Detta ger vanligtvis bra effekt på baldersbrå och skonar de flesta tillväxtpunkterna. Det optimala är om balders-brån befinner sig i ett tidigt knoppstadium. En hård putsning kan försena utvecklingen och mognaden med ett antal dagar. Detta ökar risken för högre vattenhalt i fröna vid skörd vilket i sin tur innebär en risk

för att skada fröet vid tröskningen och påverka grobarheten negativt. Vid en ytligare putsning påverkas inte mognaden något nämnvärt.

Putsa aldrig om grödan är stressad av torka!

Pollinering avgörande för fröskörden

Utan pollinerande insekter blir det ingen klöverfröskörd. Det är bra om det finns god tillgång på både bin och humlor. Dessa kompletterar varandra och se därför till att gynna de vilda insekterna och hyr in bisamhällen för att säkra din klöverfröskörd. Mera om hur du gynnar de vilda humlorna går det att läsa om i broschyren ”Gynna humlorna på gården”, som finns att ladda ner på adressen:
<http://webbutiken.jordbruksverket.se>.

Om du ännu inte hittat någon biodlare som har bisamhällen att sätta ut för pollinering i klöverfröodlingen har Biodlingsföretagarna startat en pollineringspool på sin hemsida www.biodlingsforetagarna.nu Här finns kontaktuppgifter till biodlare som har samhällen för uthyrning på olika platser i landet.

Tabell 1. Rekommenderat antal bisamhällen i klöverfröodlingar

Art	Rekommenderat antal bisamhällen
Rödklöver	1-2
Vitklöver	2-3
Alsikeklöver	2-3

Korttungade humlor kan ha svårt att komma åt nektar i rödklöver under vissa förhållanden. Då är blommande honungsört en utmärkt nektarkälla

Låt honungsörten blomma!

Det är ganska vanligt att rödklöverfröodlare sår ett band med honungsört i fältet med klöverfrö. På så sätt lockas både bin och humlor till fältet. Honungsörten ger ett bra tillskott av både pollen och nektar vid en tidpunkt då det annars kan vara ont om detta.

Honungsörten ska **inte** huggas ner när rödklövern är i full blom utan finnas kvar i fältet. Speciellt om det skulle bli dåligt väder kan det vara svårt för både bin och korttungade humlor att komma åt den nektar som finns i klöverblomman. Är det dessutom kallt minskar sockerhalten i klöverns nektar. Lite kallare väderlek påverkar däremot inte honungsörtens förmåga att bilda lättillgänglig nektar.

Både bin och humlor samlar gärna pollen från rödklöver och detta är ett pollen av bra kvalitet. Pollen är byggstenar till nya bin och humlor, men det bildas inga nya individer om samhället svälter och lider av brist på nektar. Det är därför bra om honungsörten finns kvar som nektarkälla.

Samlas det inte in pollen till samhället blir det inte heller någon bra pollinering i fältet.

Redaktion:

Katarina Holstmark, Jordbruksverket, e-post: katarina.holstmark@jordbruksverket.se

Gunilla Larsson, SFO, e-post: gunilla.larsson@svenskraps.se

Tore Dahlquist, Lantmännen Lantbruk, e-post: tore.dahlquist@lantmannen.com

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden